

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

**Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de**

Lvgdvni, 1609

Restitutio X. quoad inuenta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

Incerta possunt restitui pauperibus. ca. 26. n. 29. Et nomine pauperis intelliguntur pauperes, qui mendicant, aut egent necessarijs ad decentiam: item, Ecclesia, monasterium, Xenodochium, & pia opera. c. 17. n. 93.

Sufficit compositio quoad incerta. Sed procurans compositionem peccat. m. donec illa adipiscatur, si cum possit non restituit pauperibus. n. 93.

RESTITVTIO X.

Quoad inuenta.

Inueniens aliquid notabile alienum, si sibi retineat, vel cum primum potest commodè reddere, non restituit perenti, si illum cognoscit, vel non fecit diligentiam, ut cognoscat, peccat m. c. 17. n. 170.

Inuenta, si post debitam diligentiam non compareat Dominus, restituenda sunt pauperibus: & si inuentor est pauper, possunt ei applicari. n. 171.

Accipere res communes, aues, feras, lapides pretiosos in littore maris, & thesauros, & habitum pro derelicto, non est peccatum. n. 170.

Et ex coniecturis praesumitur aliquid esse dereli-

X. RESTITVTIO X. 699

derelictum, vt quando Dominus tacet, & non quaerit, vel iacet liber apertus in mari vel fluuio tempore tempestatis, secus si iaceat clausus tempore etiam tempestatis. num. 170.

Qui casu inuenit thesaurum in loco alieno, tenetur dimidium reddere domino. Si verò data opera absque facultate Domini effodiens inuenit illum, tenetur totum reddere, saltem deducta mercede sui laboris. nu. 171. Si autem inuenit in suo loco quoad dominium directum, & utile, totus est inuentoris. n. 172.

Creditor inueniens thesaurum in domo quam in pignus habet, & maritus in terra dotali vxoris, debet diuidere thesaurum cum debitore, aut vxore. Idem de inueniente in agro, vel domo conductis, etiam ad longum tempus, vel ad vitam, vel in emphyteusim perpetuam. nu. 173. Si verò inuentor habeat dominium directum loci, debet dimidium dare habenti dominium utile. ibidem. 173.

Inueniens thesaurum in loco publico, vel sacro, vel religioso, debet partiri cum fisco, vel ciuitate, vel praelato, cuius est locus. Hæc autem restitutio faciendâ est ante sententiam iudicis, quia non est pœna. n. 175.

Inueniens pecuniam dispersam per agrum, aut

aut in sacculo in foramine parietis, tenetur restituere, quia non est thesaurus. Idem de inueniente pecuniam occultatam metu belli: & hæc restitutio facienda est illi, qui abscondit, vel disperfit: aut eius hæredibus, vel certè pauperibus, si ex cōiecturis appareat non multum temporis fluxisse, ex quo posita fuit ibi. num. 175.

Inueniēs thesaurum etiam in loco suo, ac te magica, tenetur reddere fisco, non tamen ante condemnationem. num. 176.

Inueniens trabem, vel aliquid aliud vi fluminis delatum, & accipiens sibi, tenetur restituere, nisi esset tale vt merito præsumeretur derelictum. Quòd si in suo fundo inueniens, Dominum requirat, vt accipiat, vel perat à iudice, & Dominus nihil curet, præsumi potest id haberi pro derelicto. Inueniens autem feram in laqueo etiam alieno potest sibi retinere, quia fit accipientis nisi ex cōsuetudine adiudicaretur parati laqueum. ibid.

R E V S.

Interrogatus de aliquo delicto, absque iuris ordine, potest illud occultare, quamuis indirectè redundet in damnum accusantis.